

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., проф. Лоханова Н.О
“ ____ ” _____ 20__ р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності облік та аудит

за темою:

Сучасні аспекти обліково-аналітичного дослідження фінансових результатів
діяльності підприємства (на прикладі ТОВ ВНФ «Зеленогірське»)

Виконавець

студентка обліко-економічного факультету

Татаріна Ольга Ігорівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

кандидат економічних наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Волчек Руслан Миколайович

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2016

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	7
1.1. Фінансовий результат як економічна категорія	7
1.2. Класифікація фінансових результатів	23
1.3. Резерви зниження собівартості продукції.....	25
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ПРИКЛАДІ ТОВ ВНФ «ЗЕЛЕНОГІРСЬКЕ».....	33
2.1. Особливості обліку та документальне оформлення доходів і витрат на досліджуваному підприємстві.....	33
2.2. Аналітичний та синтетичний облік фінансових результатів на ТОВ ВНФ «Зеленогірське».....	36
РОЗДІЛ 3. АУДИТ ТА АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ТОВ ВНФ «ЗЕЛЕНОГІРСЬКЕ».....	50
3.1. Мета, завдання та джерела інформації для аудиту операцій з обліку доходів, витрат і фінансових результатів.....	50
3.2. Особливості методики проведення аудиту операцій з обліку доходів, витрат і фінансових результатів на ТОВ ВНФ «Зеленогірське».....	53
3.3. Факторний аналіз рентабельності окремих видів продукції рослинництва, яка виробляється на досліджуваному підприємстві	57
3.4. Напрямки вдосконалення діючої системи обліку та аудиту фінансових результатів в ТОВ ВНФ «Зеленогірське».....	75
ВИСНОВКИ.....	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	80
ДОДАТКИ.....	85

ВСТУП

Актуальність теми. Функціонування України як незалежної самостійної держави стало початком бурхливих змін у соціально-економічному житті країни. У цих умовах перебудову господарської діяльності підприємств спрямовано на оволодіння механізмом ринкових відносин і поставлено нові вимоги як до змісту, так і до методів бухгалтерського обліку і аналізу.

В умовах трансформаційних процесів, які відбуваються в Україні протягом останніх років, одним з головних завдань сьогодення є зростання і підвищення ефективності промислового виробництва на основі новітніх технологій і методів господарювання з залученням висококваліфікованих фахівців.

Процес переходу економіки України на ринкові відносини відбувається у складних умовах спаду виробництва та інформації, що негативно впливає на фінанси підприємств, спрямовує їх на вирішення сьогоденних завдань виживання, робить неможливим зміцнення фінансової бази на віддалену перспективу. А ринок на сьогоднішній день вимагає швидкого реагування на зміну виробничої ситуації, підтримку сталості фінансового стану. Щоб вижити і працювати в такому середовищі керівники повинні бути кваліфікованими аналітиками, добре читати інформацію, надану бухгалтерським обліком, мати навички стратегічного планування, аналізу, вміти використовувати отриманий досвід для втілення обраної мети в житті.

Значний внесок у розвиток теорії бухгалтерського обліку, зокрема дослідження питань обліку доходів і фінансових результатів діяльності, зробили українські вчені: О.С. Бородкін, Ф.Ф. Бутинець, Б.І. Валуєв, А.М. Герасимович, З.В. Гуцайлюк, М.Я. Дем'яненко, Г.Г. Кірейцев, М.М. Коцупатрий, М.В. Кужельний, В.Г. Лінник, В.Б. Моссаковський, Ю.І. Осадчий, П.Т. Саблук, В.В. Сопко, Л.К. Сук, М.Г. Чумаченко, Л.С. Шатківська, В.П. Ярмоленко та інші. Серед видатних зарубіжних вчених,

що здійснили вагомий внесок у висвітлення питань формування та визначення фінансових результатів в бухгалтерському обліку на різних історичних етапах та контролю фінансових результатів слід назвати: італійських представників Дж. Дзаппу, В. Котрулі, Л. Пачолі, А. Піетро, Л. Флорі; французьких вчених – Б.Ф. Баррема, Л. Батардона, В. Бланшара, П. Гарньє, Ж.Ж. Рішара, Л. Сея, Ж. Фурастьє; німецьких вчених – Й. Бетге, Т. Вельтона, Ф. Гертца, В. Зомбарта, Е. Купера, В. Рігера, Е. Шмаленбаха. Однак ринкові умови, постійні зміни в економічній ситуації та недостатня розробленість теоретичних і практичних аспектів потребують подальших досліджень у цій сфері.

Про актуальність обраної нами теми випускної роботи свідчить складний фінансовий стан у всіх галузях економіки і значна кількість збиткових підприємств і організацій. Виходячи з цього, постає необхідність удосконалення з використанням національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку методики обліку й аналізу фінансових результатів.

Актуальність теми обліку і аналізу фінансових результатів можна пояснити ще й тим, що відповідно до чинного законодавства фінансовий облік передбачає обов'язкові процедури збору й обробки інформації, яка стосується перебігу процесів отримання доходу і визначенням фінансового результату, виявленням позитивних і негативних відхилень від поставлених цілей, передбачуваних планів та показників діяльності. Ця інформація дозволяє своєчасно приймати рішення щодо недопущення негативних змін чи щодо їх нейтралізації.

Дослідження проблеми фінансових результатів в період економічної кризи стає ще більш актуальним, оскільки від одержаного підприємством прибутку залежить рівень оплати праці працівників, динаміка надходження коштів до бюджетів різних рівнів, насиченість ринку відповідною продукцією в міру її потреби тощо.

Облік фінансових результатів є однією з важливих ділянок роботи бухгалтера. Він формує інформацію щодо доходів і витрат підприємства за їх

видами, передбачає нарахування і перерахування податків, які надходять у державний бюджет України.

Мета і завдання дослідження. Метою випускової роботи є вивчення і критична оцінка теоретичних засад та чинної практики обліку, аудиту та аналізу фінансових результатів, а також розробка практичних рекомендацій щодо їх вдосконалення на ТОВ ВНФ «Зеленогірське».

Відповідно до мети в випусковій роботі поставлено такі завдання:

- дослідити сутність поняття «фінансовий результат» на основі узагальнення сучасних концепцій до визначення цієї категорії з позиції економічної теорії, фінансів підприємств та бухгалтерського обліку;
- навести класифікацію доходів та витрат підприємств, й сформувати інформаційну базу задля визначення критеріїв щодо ефективності управління процесами формування та використання фінансових результатів;
- дослідити методичні підходи щодо визначення резервів зниження собівартості виробленої продукції на сільськогосподарських підприємствах;
- визначити особливості формування фінансових результатів на сільськогосподарських підприємствах;
- вивчити основні засади методики аудиту доходів, витрат і фінансових результатів на ТОВ ВНФ «Зеленогірське»;
- дослідити стан обліку під час проведення аудиторських процедур формування фінансових результатів на досліджуваному підприємстві;
- провести факторний аналіз рентабельності окремих видів продукції рослинництва, які виробляються на ТОВ ВНФ «Зеленогірське»;
- виявити основні напрями поліпшення ефективності діяльності досліджуваного підприємства.

Об'єктом дослідження є процес обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовими результатами діяльності підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та методичних засад, пов'язаних із застосуванням обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовими результатами діяльності підприємства.

Методи дослідження. Для досягнення мети випускової роботи в процесі дослідження організації й методики бухгалтерського обліку та аудиту сільськогосподарської діяльності ТОВ ВНФ «Зеленогірське» в залежності від складності поставлених завдань застосовувався комплекс загальнонаукових методів. Були використані методи індукції, дедукції – при дослідженні теоретичних питань бухгалтерського обліку фінансових результатів діяльності; аналізу і синтезу – для виявлення спільних та відмінних рис у наукових підходах до національних стандартів фінансової звітності; спостереження та порівняння – для визначення стану обліку господарських операцій ТОВ ВНФ «Зеленогірське»; статистичні методи – для виявлення основних тенденцій розвитку досліджуваного підприємства; абстрактно-логічний метод і метод причинно-наслідкового зв'язку, а також метод аналогії – для удосконалення методики бухгалтерського обліку і контролю фінансових результатів діяльності досліджуваного підприємства.

У якості основного методу пізнання використано діалектико-системний підхід, згідно з яким усі процеси розглядаються й аналізуються у взаємозв'язку, взаємозалежності та розвитку.

Інформаційною базою дослідження стали законодавчі та нормативні документи України, Міжнародні стандарти фінансової звітності, Міжнародні стандарти аудиту, праці вітчизняних і закордонних вчених з питань обліку, аудиту, контролю, аналізу фінансових результатів, спеціалізовані періодичні видання, навчальні посібники, а також ресурси всесвітньої мережі Інтернет. Практичну інформацію для дослідження нами було отримано безпосередньо на досліджуваному підприємстві ТОВ ВНФ «Зеленогірське», зокрема використовувались накази керівництва, службові записки, первинні документи, облікові реєстри та форми фінансової звітності.

ВИСНОВКИ

Фінансові результати діяльності підприємства значною мірою залежать від рівня управління його фінансами, що обумовлює необхідність розвитку інформаційної системи фінансового менеджменту, удосконалення її організаційної структури, визначення принципів утворення та умов розподілу і поєднання інформаційних потоків.

В умовах ринкової економіки отримання прибутку та забезпечення рентабельної діяльності суб'єкта господарювання є необхідною складовою, яка обумовлює зростання ринкової вартості підприємства. Як основний узагальнюючий показник фінансових результатів діяльності підприємства, прибуток є важливим джерелом формування його капіталу, забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності.

Для дослідження обрано було ТОВ ВНФ «Зеленогірське». Бачимо, що на даному підприємстві фінансовий результат обчислюється згідно чинному законодавству, а також з використанням міжнародних та національних стандартів бухгалтерського обліку.

На основі узагальнення отриманих автором результатів зроблено такі висновки:

1. З огляду на неоднозначне трактування поняття прибутку, вважаємо, що прибуток – це позитивний, узагальнюючий кінцевий результат діяльності суб'єкта господарювання, що характеризує ефективність вкладеного капіталу у виробництво продукції (робіт, послуг) з метою подальшого його нарощування та функціонування підприємства як окремої інституційної одиниці для задоволення потреб власників, найманих працівників та держави.

2. Системне дослідження організації обліку доходів, витрат та фінансових результатів дозволило виокремити певні особливості формування фінансових результатів на підприємствах зернової галузі у розрізі видів продукції та її асортиментних позицій з урахуванням норм технологічного

процесу та специфіки виробництва продукції. Собівартість реалізованої продукції складається з: виробничої собівартості продукції, яка була реалізована протягом звітного періоду; постійних загальновиробничих витрат; наднормативних виробничих витрат. До виробничої собівартості продукції включаються: прямі матеріальні витрати; змінні загальновиробничі витрати та послуги по переробці.

Перед безпосереднім вивченням основних засад методики аудиту операцій з обліку доходів, витрат і фінансових результатів нами визначено його мету, завдання та джерела інформації.

3. Метою аудиту операцій з обліку доходів, витрат і фінансових результатів є підтвердження достовірності інформації обліку і звітності щодо вказаних показників. Основні завдання полягають у встановленні правильності документального оформлення накопичення, списання витрат та визнання доходів операційної діяльності; перевірці повноти, правильності та достовірності відображення на рахунках бухгалтерського обліку та в фінансовій звітності операцій з обліку доходів, витрат і фінансових результатів; перевірці правильності формування чистого прибутку або збитку звітного періоду, його розподілу та використанню.

Джерелами інформації для аудиту операцій з обліку доходів, витрат і фінансових результатів слугували первинні та аналітичні документи, синтетичні та аналітичні регістри, обороти за рахунками, фінансова звітність, акти перевірок.

4. При проведенні аналізу на досліджуваному підприємстві провели факторний аналіз окремих видів продукції рослинництва, а також бачимо, що підприємство знаходиться в абсолютно фінансово стійкому становищі. Але зменшує види сільськогосподарської продукції рослинництва в виробництві.

5. Також бачимо, що підприємство зменшує кількість вирощуваних на підприємстві голів великої рогатої худоби та свиней, але при достатньо великому скороченні виробництва, підприємство ТОВ ВНФ «Зеленогірське» залишається абсолютно фінансово стійким.

6. Підприємству потрібно не допускати збільшення собівартості продукції, так як підприємство несе великі матеріальні витрати. Тому варто переглянути норми витрат сировини та матеріалів на виробництво продукції з метою їхньої мінімізації, але без втрати якості продукції, яка виробляється.

7. Головним завданням підприємства для підвищення показника рентабельності є проведення низки заходів з метою збільшення суми чистого доходу підприємства, а в сукупності з заходами контролю за витратами, і суми прибутку від основної операційної діяльності.

8. Суму чистого доходу підприємство може збільшити, в першу чергу, за рахунок збільшення обсягів виробництва, шляхом введення в дію раніше виявлених резервів зростання обсягів виробництва. Проте, збільшуючи обсяги виробництва, управлінському персоналу підприємства необхідно проводити ефективну збутову політику задля скорочення існуючих залишків продукції на складі та недопущення нових.

9. Підприємству слідувало б виправити неточності, що були виявлені в результаті написання випускної роботи. Такі як невідповідність облікової політики діючому законодавству, а також корегування інформації в обліковій політиці, у зв'язку зі змінами, що відбулись на підприємстві за останні роки.

По темі випускної роботи були написані нами тези:

«Особливості визначення резервів зниження собівартості сільськогосподарської продукції» та «Облік собівартості сільськогосподарської продукції».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України – Офіц. текст із змін. станом на 19 вересня 2013 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» – Офіц. Текст із змін. станом на 1 січня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо зменшення податкового тиску на платників податків» від 17.07.2015 р. № 655-VIII внесені зміни до п. п. 14.1.138 ПКУ
4. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 27.04.07р. №283/97-ВР зі змінами та доповненнями // www.rada.kiev.ua.
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» – Офіц. текст із змін. станом на 18 березня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій – Офіц. текст із змін. станом на 8 люте 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dtki.com.ua>.
7. Податковий кодекс України – Офіц. текст із змін. станом на 19 квітня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755>.
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» – Офіц. текст із змін. станом на 9 серпня 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» – Офіц. текст із змін. станом на 9 серпня 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток» – Офіц. текст із змін. станом на 9 серпня 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99>.

11. План рахунків бухгалтерського обліку – Офіц. текст із змін. станом на 8 лютого 2014 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.dtkk.com.ua>. 173

12. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід» – Офіц. текст із змін. станом на 1 січня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MU12029.html.

13. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 12 «Податки на прибуток» – Офіц. текст із змін. станом на 1 січня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf.

14. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: видання 2012 року, частина 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://apu.com.ua>.

15. Міжнародні стандарти аудиту // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.apu.com.ua/msa>

16. Аналіз збитковості підприємств в Одеській області // Офіційний сайт головного управління статистики в Одеській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.od.ukrstat.gov.ua>. 175

17. Аналіз збитковості підприємств в Україні // Офіційний сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.od.ukrstat.gov.ua>.

18. Білик. В. Г. Облік і відображення в звітності фінансових результатів діяльності сільськогосподарських підприємств в умовах реформування / В. Г. Білик // Формування ринкових відносин в Україні: Збірник наукових праць. Вип.1, – К.: Науково-дослідний економічний інститут, 2014. – С. 127 – 129.

19. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: Посібник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів / за

редакцією проф.. Ф.Ф. Бутинця. – 5-е вид. доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2016. – 726 с.

20.Бутинець Ф.Ф., Горецька Л.Л. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит». – Житомир: ПП «Рута», 2003. – 544 с.

21.Бутинець Ф.Ф. Економічний аналіз: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит». За ред. проф. Ф.Ф.Бутинця – 2-ге вид., доп. і перероб. - Житомир: ПП «Рута», 2014. – 704 с.

22.Володькін М.В. Економіка промислового підприємства: Навч. посіб. – К.: Знання 2013. – 600 с.

23.Голов С.Ф., Костюченко В.М., Кравченко І.Ю., Ямборко Г.А. Фінансовий облік: Підручник – К.: Лібра, 2014.- 976 с.

24.Дєєва Н. М., Дедіков О. І. Аудит. — К.: Центр учбової літератури, 2015. — 182с.

25.Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Партин Г.О. Облік і аудит: Термінологічний словник. – Львів: “Центр Європи”, 2012. – 671 с.

26.Лазнева І.О. Методи управління витратами виробництва продукції та їх порівняльний аналіз / І.О. Лазнева // Формування ринкових відносин в Україні. - 2015. - №1.- С. 67-76.

27.Ловінська Л.Г. Концепція фінансових результатів в системі бухгалтерського обліку підприємства. / Л.Г. Ловінська // Фінанси України. – 2013. - №11. – С.58-65.

28.Лузан Ю.Я., Жук В.М., Гаврилюк В.М. та ін. Облік сільськогосподарської діяльності: Навч. посібник за ред. В.М. Жука. – К.: Юр–Агро–Веста. – 2007. – 368с.

29.Лучко М.Р., Бенько І.Д. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: Навч. посіб. – К.: Знання, 2006. – 311с.

30.Олійник О.В. Формування фінансових результатів сільськогосподарського виробництва / О. В. Олійник // Економіка АПК. – 2013. № 8. – С.52 – 57.

31.Орлов О., Рясних Є., Ларіонова К. Планування собівартості продукції / О. Орлов // Економіка України. - 2014. - №12. - С.39-48.

32.Партин Г.О. Формування стратегічної моделі управління витратами підприємства / Г. Партин // Фінанси України. - 2013. - №11. - С. 124-133.

33.Понікаров В. Д., Серікова Т. М. Аудит. — Х.: ВД "Інжек", 2013. — 224

34.Постолюк Н. Значення собівартості продукції при прийнятті управлінських рішень / Н.Постолюк // Підприємництво, господарство і право. - 2014. - №6.-С. 114-116.

35.Рибченко М.В., Кіслань Р.В. / Економічна сутність понять «витрати» та «дохід» // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2014. - №2 - с.220

36.Романенко В., Калініченко І. Інформаційне забезпечення управління витратами / В. Романенко // Актуальні проблеми економіки України. - 2014. - №3.- С. 13-15.

37.Татаріна О. І. «Особливості визначення резервів зниження собівартості сільськогосподарської продукції».

38.Татаріна О. І. «Облік собівартості сільськогосподарської продукції».

39.Ткаченко М. Формування виробничої собівартості продукції, незавершеного виробництва, рентабельності та визначення ціни продажу / М. Ткаченко // Бухгалтерський облік і аудит. - 2013. - №8. - С. 20-36.

40.Уткіна Н.В. Економічний зміст фінансових результатів діяльності підприємства: історичний аспект / Н.В. Уткіна // Формування ринкових відносин в Україні. – 2014. - №11. – С.133-137.

41.Філінков О.М. Про співвідношення змісту категорій "витрати виробництва", "затрати", "собівартість" / О. Філінков // Економічна теорія. - 2014. - №4. - С. 12-17.

42.Чумаченко М.Г. Економічний аналіз. Навч. посіб. / М.Чумаченко. - К.: КНЕУ, 2013. – 350 с.

43.Ширягіна О. Є. Прибуток підприємства: історичний аспект / О. Є. Ширягіна // Формування ринкових відносин в Україні. – 2015. – № 12. – С. 156 – 159.